

باورشناسی تطبیقی
سلفیان و سلفیان تکفیری

میدرضا کردی

www.ketab.ir

- سرشناسه: کردی، حمیدرضا، ۱۳۶۲
 عنوان و نام پدیدآور: شیعه‌شناسی؛ باورشناسی تطبیقی شیعیان و سلفیان تکفیری/ نویسنده حمیدرضا کردی؛ ناظر علمی محمود پاکیزه؛
 تهیه‌کننده پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام.
 مشخصات نشر: تهران: سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، انتشارات دفاع، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص.
 شابک: ۵-۸۷-۸۹۰۷-۵۹۰۷-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: قیفا
 یادداشت: کتابنامه: ص ۱۶۴
 موضوع: سلفیه
 موضوع: تکفیر
 موضوع: شیعه‌شناسان
 موضوع: شبیه - دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
 شماره افزوده: پاکیزه، محمود، ۱۳۴۶
 نامه افزوده: سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، انتشارات دفاع
 شناسه افزوده: گاه علوم اسلامی امام صادق (ع)
 رده بندی: ده: ۱۳۹۵/۵/۳۰/۵/۲۰۷ BP
 رده بندی ویبی: ۳۱۶
 شماره کتابشناسی: ۹۱

دفاع

شیعه‌شناسی (۲)

باورشناسی تطبیقی شیعیان و سلفیان تکفیری

تهیه‌کننده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام

نویسنده: حمیدرضا کردی

ناظر فنی: مهدی حسینی، علیرضا دانشور، محمدعلی موحسنی

ناظر علمی: محمود پاکیزه / ناظر نهایی: علی عرب‌پور

واپایش نهایی: عبدالرحمن حیاتی اصل

ویراستار: حسین برخوردار / سروراستار: حسین قاسم‌حمر

صفحه‌آرا: علی نصیرمحمدی

ناشر: انتشارات دفاع

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مطهر

نوبت و تاریخ چاپ: اول/ ۱۳۹۵ / شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۵-۸۷-۸۹۰۷-۵۹۰۷-۹۶۴-۹۷۸

قیمت: ۶۰۰۰ ریال

تهران: میدان نوینباد / خیابان شهید لنگری / ساختمان شهید مطهری / مرکز نشر دفاع

کدپستی: ۱۶۹۳۶۱۴۳۳۹ - تلفن: ۲۲۹۳۰۰۰۶

پست الکترونیک: nashrdefa@fatehnet.net

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
در بیان آشنایی با جریان های فکری سلفی - تکفیری	
۱-۱. اهمیت و ضرورت	۱۱
۱-۱-۱. اهمیت بحث از دیدگاه فرقه شناسی	۱۲
۱-۱-۲. اهمیت بحث از دیدگاه جریان شناسی	۱۲
۱-۱-۳. اهمیت بحث از دیدگاه درمیان شناسی	۱۲
۱-۱-۴. اهمیت بحث از دیدگاه تریب مذاهب اسلامی	۱۳
۲-۱. معنانشناسی سلفیه	۱۳
۲-۱-۱. سلفیه در لغت	۱۳
۲-۱-۲. سلفی در اصطلاح	۱۴
۳-۱. کفر و تکفیر	۱۵
۳-۱-۱. کفر و تکفیر در لغت	۱۵
۳-۱-۲. کفر و تکفیر در اصطلاح	۱۶
۳-۱-۳. کفر و تکفیر از نگاه ابن تیمیه	۱۷
۳-۱-۴. تکفیر مطلق و معین	۱۹
۳-۱-۵. سلفی - تکفیری	۲۰
۳-۱-۶. سلفیه جهادی	۲۱
۳-۱-۷. وهابیت	۲۲

- ۴-۱. فرقه‌ها و جریان‌های تکفیری ----- ۲۲
- ۴-۱-۱. تکفیری‌های وهابی ----- ۲۳
- ۴-۱-۲. تکفیری‌های دیوبندی ----- ۲۶
- ۴-۱-۳. تکفیری‌های اخوان المسلمین ----- ۲۹

درس دوم: وحی (قرآن) از دیدگاه شیعه (تطبیقی با سایر جریان‌های سلفی - تکفیری)

۲. مفهوم‌شناسی وحی ----- ۳۹
- ۲-۲. انواع وحی ----- ۴۰
- ۲-۲-۱. وحی رسالت و نبوت ----- ۴۰
- ۲-۲-۱-۱. وحی به معنای الهام ----- ۴۰
- ۲-۲-۲. وحی به معنای اشاره ----- ۴۰
- ۲-۲-۴. وحی به معنای تدبیر ----- ۴۱
- ۲-۲-۵. وحی به معنای آیه ----- ۴۱
- ۲-۲-۶. وحی به معنای سخن نهانی و سوزی ----- ۴۱
- ۲-۲-۷. وحی به معنای خبیه ----- ۴۱
- ۳-۲. تحریف‌ناپذیری قرآن ----- ۴۳
- ۳-۲-۱. تحریف‌ناپذیری قرآن نزد شیعه ----- ۴۴
- ۳-۲-۲. نظر امامان و علمای شیعه درباره قرآن کریم ----- ۴۶
- ۳-۲-۳. دلایل تحریف‌ناپذیری قرآن ----- ۵۱
- ۳-۲-۴. سلفیان و تحریف قرآن کریم ----- ۵۶
- ۳-۲-۵. نظریه خلق (حدوث) قرآن ----- ۶۱

درس سوم: عقل در عقیده شیعه (تطبیقی با جریان‌های فکری سلفی)

- ۱-۳. مفهوم‌شناسی ----- ۶۸
- ۲-۳. اهمیت بحث ----- ۶۹
- ۳-۳. جایگاه عقل نزد شیعه ----- ۷۴
- ۴-۳. جایگاه عقل نزد سلفیان ----- ۷۷
- ۴-۳-۱. روش‌شناسی سلفیه ----- ۷۹

- ۳-۴-۲. پیامدهای روش سلفیان ----- ۸۲
- ۳-۴-۳. معرفت‌شناسی سلفیه ----- ۸۳
- ۳-۴-۴. پیامدهای معرفت‌شناسی سلفی ----- ۸۴

درس چهارم: ارتباط عقل و نقل در عقیده شیعه (تطبیقی با سایر جریان‌های سلفی-تکفیری)

- ۴-۱. ارتباط عقل و نقل از منظر اندیشمندان شیعه ----- ۸۹
- ۴-۲. تأویل و تبیین آیات قرآنی ----- ۹۲
- ۴-۳. رض عقل و نقل در نگاه سلفیان ----- ۹۶
- ۴-۴. معناشناسی سلفی ----- ۱۰۰

درس پنجم: پیشینه، عوامل و آثار ظاهرگرایی سلفیان

- ۵-۱. برخی جریان‌های فکری اهل احادیث ----- ۱۰۵
- ۵-۲. ریشه‌های ظاهرگرایی در تفکر سلفیان ----- ۱۰۶
- ۵-۲-۱. ممنوعیت ثبت و نشر احادیث نبوی و رهیافت خرافات ----- ۱۰۶
- ۵-۲-۲. سوءاستفاده از قرآن (سنت) ----- ۱۰۸
- ۵-۲-۳. افراط عقل‌گرایان در حرکت عقلی به دین ----- ۱۰۸
- ۵-۲-۴. بیم از تفسیر به‌رائی ----- ۱۰۸
- ۵-۳. پیامدهای رویکرد ظاهرگرایی سلفیان ----- ۱۰۹
- ۵-۳-۱. نفی تأویل ----- ۱۰۹
- ۵-۳-۲. نفی مجاز ----- ۱۱۰
- ۵-۳-۳. تشبیه‌گرایی در صفات خبری ----- ۱۱۱
- ۵-۳-۴. رؤیت و نفی رؤیت خدا ----- ۱۱۲
- ۵-۳-۵. نفی مجردات ----- ۱۱۸
- ۵-۳-۶. تکفیر مسلمانان ----- ۱۱۹

درس ششم: جایگاه انبیاء و اولیای الهی نزد شیعه و جریان‌های سلفی-تکفیری

- ۶-۱. جایگاه انبیاء در باور شیعه ----- ۱۲۴
- ۶-۲. ضرورت و فلسفه بعثت انبیاء نزد شیعه ----- ۱۲۵

- ۱۲۵ ----- ۶-۲-۱. تزکیه
- ۱۲۶ ----- ۶-۲-۲. تعلیم
- ۱۲۶ ----- ۶-۲-۳. اتمام حجت
- ۱۲۷ ----- ۶-۲-۴. برپایی عدالت
- ۱۲۸ ----- ۶-۳-۳. جایگاه و سیمای انبیاء نزد شیعه و جریان‌های سلفی-تکفیری
- ۱۲۸ ----- ۶-۳-۱. عصمت انبیاء
- ۱۳۰ ----- ۶-۳-۲. نسبت‌های دروغ سلفیان به انبیاء
- ۱۳۳ ----- ۶-۴. امامت در عقیده شیعه
- ۱۳۵ ----- ۶-۴-۱. دله ضرورت وجود امام از منظر شیعه
- ۱۳۹ ----- ۶-۵. امامان و اوازده ساله در روایات اهل سنت
- ۱۴۰ ----- ۶-۵-۱. تعیین دوازده امام در منابع اهل سنت
- ۱۴۱ ----- ۶-۶. سلفیان تکفیری و اهل بیت امامزاده

درس هفتم: جایگاه امامان در عبادت‌ها و جریان‌های سلفی - تکفیری

- ۱۴۶ ----- ۷-۱. عملگرایی در عقیده شیعه
- ۱۵۰ ----- ۷-۱-۱. امام علی و عملگرایی
- ۱۵۳ ----- ۷-۲. عملگرایی در عقیده سلفیان تکفیری

درس هشتم: آسیب‌شناسی عمل‌گرایی جریان‌های سلفی - تکفیری

- ۱۶۰ ----- ۸-۱. آیا همه افعال و اعمال سلف صحیح است؟!
- ۱۶۱ ----- ۸-۲. آسیب‌های فکری و عقیدتی
- ۱۶۲ ----- ۸-۲-۱. بدعت
- ۱۶۸ ----- ۸-۲-۲. عملکرد ابن تیمیّه مبنای عمل‌گرایی سلفیان تکفیری
- ۱۷۲ ----- کتابنامه

پیشگفتار

در میان موجودات عالم آفرینش، انسان، بودی شگفت‌انگیز بوده و شخصیتی پیچیده دارد؛ این پیچیدگی شخصیت به گونه‌ای است که خداوند کریم در برخی آیات بشر را شایسته بهترین ستایش‌ها و برترین دیگر، مستحق بدترین نکوهش‌ها می‌داند. قرآن کریم آن‌گاه که انسان را می‌ستاید؛ او را برتر از فرشتگان الهی برمی‌شمارد و از او به‌عنوان «خليفة الله» یاد می‌کند. زمانی که او را نکوهش می‌نماید؛ او را پست‌تر از چهارپایان توصیف می‌کند. پس شایسته آدمی می‌تواند با تکیه بر بُعد فطری و بهره‌گیری از نور ذاتی‌اش در مسیر هدایت و تعالی انسانی گام نهد و استعدادهای نیکوی خود را شکوفا سازد و از خود شخصیتی عالی و مورد رضایت پروردگار بسازد.

معاونت تربیت و آموزش سازمان عقیدتی - سیاسی وزارت دفاع، با مأموریت «آموزش‌های دینی در حوزه‌های اعتقادات، اخلاق، احکام و ...»

سعی در تعمیق معارف دینی کارکنان خود داشته و به همین منظور، با گروه‌بندی آنان، به هشت گروه شغلی (صنعت و خدمات، بهداشت و درمان، مالی و بازرگانی، بازرسی، اداری، نخبگان، مدیران و خواهران) به اجرای آموزش‌هایی اثربخش، اقدام کرده است.

گفتنی است، در سال گذشته (۱۳۹۴) با انجام فرایندهای نیازسنجی کارکنان، نیازمندی‌های سازمانی، شناسایی آسیب‌های احصا شده و نیز با تشکیل کارگروه‌های علمی - تخصصی، با حضور استادان و معاونان تربیت و آموزش اداره‌های عقیدتی - سیاسی سازمان‌های تابعه وزارت دفاع، جلسات متعددی برگزار شد و بدین ترتیب، راه‌های دینی برای درسی تعیین و در کمیسیون‌های مربوط تصویب شد و بر اساس تدوین فرایند، معظّم کلّ قوا، مبنی بر استفاده نیروهای مسلح از ظرفیت‌های پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، تدوین متون آموزشی به نویسندگان این پژوهشگاه واگذار شد. در فرایند تدوین و نگارش متون، کارشناسان و صاحب‌نظران موضوع‌های مربوط، با عنوان ناظر علمی، بر روند کار نظارت داشته‌اند و پس از طی فرایند یادشده، ناظران فقی و سازمانی نیز مراحل نقد، اصلاح و تأیید متون را انجام داده‌اند.

امید است شما کارکنان گرانمایه و محترم، این فرصت تربیتی - آموزشی را مغتنم شمرده و ضمن بهره‌مندی از آموزش‌های ارائه شده، با دیدگاه علمی ارتقایی و اغنایی، همکاران خود را در معاونت تربیت و آموزش یاری نمایید.

مهدی حسینی

معاون تربیت و آموزش

سازمان عقیدتی - سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

بهار ۱۳۹۵